

Lezing VOC Monique van Lier

Filmpje: Dit is Sil, Sil is een lastig kind

<https://www.youtube.com/watch?v=md7NfZCRK40>

Er ligt een hoge druk op onze kinderen. Onze cultuur is vooral gericht op tekorten; het opheffen van wat er niet goed gaat. In onze prestatie maatschappij betekent dit voor onze kinderen dat er hoge eisen aan hen worden gesteld. Vooral de leerprestaties zijn belangrijk. Hiervoor zijn allerlei toetsen in het leven geroepen om te bekijken op wat voor niveau een kind presteert en wat men kan doen om dit niveau te verbeteren. Zeker voor kinderen met een stoornis kan deze prestatie maatschappij een hoge druk op hen leggen.

Het is belangrijk om kinderen in hun kracht te zetten. Dit doe je door te zien en te waarderen hoe een kind werkelijk is. Er wordt vaak de focus gelegd op het ongewenst gedrag van een kind met een stoornis. Het kind is “lastig” of “druk” of “let nooit op” en wanneer het kind dit gedrag laat zien, wordt hij hierop aangesproken en wordt weer bevestigd wat een moeilijk kind het is.

Helaas kan een kind hier erg onzeker van worden. Een onzeker kind heeft weinig of geen zicht op zijn eigen talenten. Als je niet weet wat je talenten zijn kun je er niet trots op zijn. En kun je deze talenten niet inzetten om oplossingen te vinden of nieuwe dingen te ontdekken. Onzekerheid belemmert de ontwikkeling van het zelfvertrouwen en de autonomie. Maar nog veel belangrijker: kinderen voelen zich niet fijn, ze kunnen ongelukkig zijn als ze zich onzeker voelen.

Ik ben ervan overtuigd dat het dus veel beter werkt om juist niet op dit ongewenste gedrag te focussen. In plaats van ons te focussen op wat er niet goed gaat met het kind en ons druk te maken waarom hij anders is dan het gemiddelde kind, kunnen wij ons beter focussen op de positieve eigenschappen. Want als je positieve aandacht krijgt, groei je hiervan als mens en zit je beter in je vel.

Door op zoek te gaan naar de kracht en de talenten van kinderen groeit hun zelfvertrouwen. Je kunt een kind in zijn kracht zetten door het de kans te geven zijn talenten te ontdekken en te benutten. Het kind voelt zich gewaardeerd en heeft minder de neiging om ongewenst gedrag te laten zien. Het kind wordt hier gelukkiger van.

Maar dit blijkt in de praktijk erg moeilijk om toe te passen.

En dat terwijl kinderen met een stoornis, zoals ADHD en autisme, zoals mijn eigen kinderen ook heel veel in hun mars hebben. Deze kinderen kunnen succesvol en gelukkig worden met behulp van de talenten die zij hebben.

Filmpje: Gun kinderen hun eigen label

https://www.youtube.com/watch?v=PUp_K2D6YKY

Positieve kenmerken van ADHD en autisme

ADHD	Autisme
Creatief	Oog voor detail
Spontaan	Eerlijk
Empatisch	Staat met beide benen op de grond
Prikt snel door mensen heen	Objectief
Gevoel voor humor	Perfectionistisch
Denkt in oplossingen	Goed in rekenen
Goed in crisissituaties	Goede prater
Niet lang boos	Leeft volgens de regels
Energiek	Gericht op feiten
Open	Kan niet tegen onrecht
Gedreven	Harde werker
Enthousiast	Goed geheugen
Eerlijk	Verantwoordelijkheidsgevoel
Gaat voor je door het vuur	Goede computervaardigheden
Hartstochtelijk	Doorzetter
Staat met beide benen op de grond	Houdt van structuur
Moeilijk voor de gek te houden	Kan logisch denken
Heeft maar een half woord nodig	
Scherpzinnig	
Doet dingen met hart en ziel	
Komt voor zichzelf op	

Ieder kind heeft zijn eigen interesses en drijfveren, een onweerstaanbare drang om ergens mee aan de slag te gaan. Deze drang vormt zijn intrinsieke motivatie, oftewel de motor om ergens mee aan de slag te gaan zonder dat het kind van buitenaf gestimuleerd hoeft te worden.

Aan elk talent is een verlangen gekoppeld om iets te bereiken wat het kind graag wil. Wanneer dit verlangen werkelijkheid wordt levert dit een gevoel van voldoening op. Bart, die graag judoot, heeft het verlangen om ooit een beker te halen op een groot toernooi. Dat geeft hem energie om vaker en harder te gaan trainen. Dit droombeeld wekt een positieve spanning op. Hieruit wordt de veerkracht en energie gehaald om je ook te ontwikkelen in domeinen waar je niet zo goed in bent.

Omgaan met talenten in het onderwijs

De laatste 15 jaar is er in het onderwijs veel geïnvesteerd in het tijdig ontdekken van tekorten in prestaties van de leerlingen en zo vroeg mogelijk zorg besteden aan het oplossen van deze tekorten. Er werd aandacht besteed aan kinderen met leerachterstanden en leerproblemen door ze extra zorg te bieden door o.a. remedial teaching. Er werd een aangepaste leeromgeving op maat gecreëerd en het kind kreeg de aandacht die nodig was om niet uit te vallen. Er werd gedacht dat je zo de zogenaamde tekorten kon bijwerken.

Het zoeken naar de positieve kanten en talenten van een kind lijkt in het onderwijs van nu meer aandacht te krijgen. Ieder kind is ergens goed in.

Deze opdracht is voor leerkrachten echter niet eenvoudig. Kinderen die er uitspringen, zoals een kind dat heel mooi kan tekenen, goed is in sport of de kartrekker is bij een groepsopdracht, valt meteen op. Helaas is dit maar een klein percentage van de kinderen in een klas. Hoe ontdek je de talenten van al die andere kinderen in de klas? Dat is niet gemakkelijk.

Citaat (bron: Vuurwerkt):

De eerste stap om een talent te ontwikkelen is het ontdekken ervan. Soms is dat niet moeilijk, maar geregeld ligt een talent onder een dikke laag stof verstoppt. Vooral mensen die afwijzing en teleurstelling hebben opgestapeld, zijn nogal eens blind voor hun mogelijkheden.

Er zijn behoorlijk wat kinderen die een laag zelfbeeld hebben en die dus ook hun eigen talenten niet kennen. Voor leerkrachten is het een moeilijke opdracht om deze dan wel te ontdekken.

Dat is mogelijk als:

- Er voldoende kansen worden gecreëerd waarin kinderen zich op een andere manier kunnen laten zien, zoals bijvoorbeeld bij creatieve activiteiten of technische activiteiten.
- Kinderen de mogelijkheid krijgen om nieuwe dingen te ontdekken die in hun leefwereld nog onbekend zijn zoals cultuur en kennis over andere landen.
- Een kind een nieuwe interesse ook door kan ontwikkelen.
- Een leerkracht echt leert kijken naar een kind. Kijk niet alleen naar de prestaties maar ook naar het gedrag van een kind. Hierin kun je ook vaardigheden en talenten ontdekken.

Het onderwijs heeft samen met de ouders een belangrijke rol in het ontdekken en het ontwikkelen van het talent van een kind. Dat blijkt moeilijk te zijn, want er wordt verschillend gedacht over wat talent nu precies is. Als je gaat opzoeken wat de definitie van "talent" is, wordt er dit gezegd: "een aangeboren vermogen om iets goed te kunnen; een gave, begaafdheid, aanleg". Echter dekt dit niet de lading. De rol van de omgeving van het kind is namelijk net zo belangrijk als aanleg.

Het is belangrijk om eerst om stil te staan bij wat een kind graag doet en wat hem boeit. Als je echt een passie hebt voor iets en er voor wil gaan, is er al een belangrijke stap gezet. Als een kind dan ook nog de mogelijkheid krijgt om meer aandacht te besteden aan zijn passie, zowel op school als thuis, kan dit talent veel gemakkelijker tot ontplooiing komen.

Op dit moment zijn leerkrachten in het onderwijs nog zoekende naar een goede balans tussen het benutten van de talenten van een kind en het bieden van de juiste zorg bij problemen. Het onderwijs stelt ook bepaalde eisen aan het leerniveau van een kind. Toch denk ik dat het benutten van de talenten ingezet kan worden voor het verbeteren van de leerproblemen. Dit is een hele uitdaging waar ook ouders een grote rol in spelen.

Dus luister naar, inspireer en stimuleer je kind.